

(Continuare din pag. 9: Anne-Marie Ciupitu.)

Cu familia la castelul regal Gripsholm, Suedia.

De la stânga: Theo, tata, eu, Marc, mama și Marie-Jeanne.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

"Urzica", care în suedeză se cheamă "brännässla", are numele științific "urtica dioeca". Deodată, totul pare cu mult mai ușor de învățat!

Din păcate a început acum și o mică problemă în familie. Aveam de mult un obicei acasă, ca toți membrii familiei să povestească la masa de seară ce au făcut în timpul zilei. Într-o bună seară mie mi s-a interzis să mai povestesc, cu amănunte, despre cum a fost ziua mea. Nu mai țin minte dacă a fost în timpul cursului de morfologie zoologică - disecții, sau de genetică - cultivare de larve de muște, care de altfel seamănă cu boabele de orez. Dar aceste detalii nu au importanță, important este că eu eram singurul membru al familiei care nu am avut voie să povestesc, sau mai bine zis, să descriu în detaliu, ca toți ceilalți membri ai familiei, activitatea mea despre disecții sau despre larve! Un fapt foarte grav, nu?! Trebuie însă să recunosc că nici mie nu mai îmi place orezul după acel curs!

Unul din cele mai plăcute cursuri a fost cursul de microbiologie. Subiectul mi-a plăcut așa de mult, încât am ales și cursul avansat de microbiologie, care a fost chiar și mai bun decât m-am așteptat. Acolo am scris printre altele o lucrare despre yersinia pestis, bacteria care dă ciurma. A fost un curs fascinant!

În afară de microbiologie am ales și cursuri avansate în biochimie, imunologie și evoluție, cu intenția să fac lucrarea de examen de stat fie în microbiologie, fie în imunologie, sau, dacă se poate, un amestec de amândouă.

Învățământul de biologie este astfel format în Suedia, că studenții trebuie să studieze în afara materiilor legate de biologie și un curs de un semestru în alt domeniu, lucru pe care nu-l știam înainte de începerea studiilor de biologie. Conducerea universității motiva aceasta prin aceea că nu se vrea ca studenții să devină prea limitați și că aceștia trebuie să aibe cunoștințe și în alte domenii. Eu am ales atunci un curs de istorie.

Alegerea cursului de istorie s-a arătat să fie o alegere foarte potrivită, deoarece în acest curs am avut un capitol despre "critica surselor" (källkritik). Pare poate ciudat că așa ceva nu era cuprins în cursul liniei de biologie, poate pentru că materialul de biologie era atât de mult, încât nu mai aveam timp de altceva. Omenirea a acumulat foarte multe cunoștințe în domeniul biologiei încă dinaintea civilizației egiptene și pînă azi! La biologie, ca și la celelalte științe naturale, se poate, de obicei, repeta un experiment exact la fel, de câte ori vrei, pentru a verifica adevărul unui rezultat publicat. La istorie însă, sursa scrisă are un rol extrem de important (nu prea putem relua revoluția franceză, nu?!), și scopul pentru care au fost scrise textele afectează ce s-a scris așa de mult, încât critica sursei este de o foarte mare importanță.

Așa căci nu numai cunoșterea istoriei în sine a fost interesantă și mi-a fost de folos, ci și tehnica predată.

Acest curs de istorie m-a ajutat nu numai la cursul de evoluție (istoria biologiei), ci și în anii de cercetare care au urmat.

După cursul de istorie și microbiologie îmi rămăsese cursul de evoluție, care trebuia să înceapă în octombrie, după care aranjase să plec la Geneva, în Elveția, pentru un semestru, să fac lucrarea mea de examen de absolvire. Între aprilie și octombrie îmi rămânea un semestru fără cursuri care să se potrivească cu linia mea de studiu.

Am primit însă o ofertă să fac o lucrare la Laboratorul Bacteriologic de Stat (Statens Bakteriologiska Laboratorium, SBL) unde profesorul Stefan Svenson avea un proiect pentru a face un vaccin nou de tuberculoză. Fiind un proiect care avea atât microbiologie cât și imunologie, tocmai cum mă interesa pe mine, m-am hotărât să fac această lucrare.

A fost prima mea experiență de cum se lucrează într-un laborator de cercetare. Și mi-ar fi plăcut să descopăr lucruri noi, ceva ce nimeni niciodată, și nicăieri în lume, nu mai văzuse înainte. Numai gândul la aceasta te îndeamnă la muncă! Au fost zile lungi și câteodată grele, când nimic nu a mers, dar și când totul mergea perfect (aveam să aflui mai târziu că în cercetare aceste momente de reușită se întâmplă foarte rar!) și când rezultatul vine, ai o senzație de nedescris! Iar faptul că eu puteam să schimb molecule, să le fac să arate cum alegeam eu, era fascinant. Ce putere!

Lucrarea la Laboratorul Bacteriologic a avut și un alt avantaj. În timpul studiilor la universitate eu am devenit activă în organizația studențească cu tot felul de activități și festivități pentru studenți. Anul acela am fost aleasă să fiu Meșter de club (Klubbmästare), adică responsabil pentru toate pub-urile și festivitățile aranjate de organizația de studenți de la facultățile de științe naturale din cadrul Universității din Stockholm. Acest post (greu de obținut, mai ales pentru cineva ca mine, care nu bea nici măcar bere!), este important pentru studenți, și cerea foarte mult timp. Având posibilitatea să îmi aleg timpurile singură la laborator, a mers bine să combin studiile serioase cu o astfel de activitate. A fost un an foarte bogat și intensiv.

După lucrarea la SBL am urmat cursul de evoluție, după care a venit timpul să plec la Geneva.

Cu familia la Muzeul de Artă al orașului Göteborg.

De la stânga: Marie-Jeanne, eu, mama, Marc și Theo. Tata face fotografiile, ca de obicei.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR

La Muzeul din Rodos cu Afrodită din Rodos.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

Am ajuns la laboratorul profesorului Jean-Claude Pechere, la facultatea de medicină de la Universitatea din Geneva, cu cunoștințe de limba suedeză, română, engleză, germană și italiană (ultimele două mai puțin, dar destul ca să mă descurc), dar de loc cu cunoștințe de limbă franceză. Știam însă că la laborator voi vorbi engleză fără problemă cu cercetorii de acolo, iar Elveția are 4 limbi oficiale. Germana și italiana mea vor fi destul, credeam eu...

Am descoperit că, chiar dacă alimentele aveau text cu descriere în 3-6 limbi, asta nu înseamnă că populația și știe să le vorbească pe toate. Așa că primele săptămâni au fost foarte interesante din punct de vedere lingvistic. (Diferența de pronunțare între "pâine" și "piepten" este foarte mică în limba franceză, credeți-mă!) Așa că gândul meu dintâi a fost să învăț puțină franceză, dacă tot sunt într-o țară de limba franceză. Nu aveam timp să merg la vreun curs de limbă, dar am anunțat și prietenilor din coridorul studentesc, ca și colegilor de laborator, că aș dori să învăț limba franceză. Din momentul acela, nimeni nu a mai vorbit cu mine nici o altă limbă decât franceza (excepția fiind la lucrul în laborator, unde este important să nu fie înțelegeri).

Această metodă, deși intensivă și grea, a făcut ca după 3 luni să vorbesc destulă franceză ca să pot să particip la o conversație ușoară. Însă trebuie să dau credit unui ajutor mare pe care l-am avut: cunoașterea limbii române. Nu aș fi învățat limba franceză în așa de scurt timp, dacă nu știam româna.

Timpul în Elveția a fost foarte plăcut și cu rezultate. Lucrarea mea de diplomă/examen a tratat despre cum dezvoltă bacteriile rezistența la antibiotice. Subiectul, și mai actual azi, m-a fascinat mult, și am învățat mult de la profesorul Pechere. Am ajuns acum și la concluzia că, dacă presiunea mediului înconjurător este destul de mare, adică dacă cercetătorii le torturează destul de mult pe bacterii și le amenință cu moartea, bacteriile par să devină mai inteligente decât cercetătorii. Atât de puternică este voința de a trăi a ființelor! Sau așa de ușor poți păcăli cercetătorii, depinde dacă ești bacterie sau cercetător.

Dar cel care râde ultimul, râde cel mai bine, cum spune proverbul. Le-am păcălit noi pe bacterii până la urmă și lucrarea a ieșit foarte reușită, ca și restul timpului petrecut la Geneva.

Însă totul are un sfârșit, și în mijlocul verii anului 1993 a venit timpul să mă întorc la Stockholm, să prezint lucrarea, să îmi iau examenul și să încep un nou episod din viață. Înainte de a pleca la Geneva, eu luasem contact cu Institutul Karolin, în ideea să încep o lucrare de doctorat după reîntoarcerea mea din Elveția. Convenisem cu un șef de grup de cercetare ca să încep în grupul lui când mă voi reîntoarce. De aceea, la o săptămână după reîntoarcerea din Elveția, m-am dus la Institutul Karolin să iau contact din nou cu acel cercetător.

Ajunsa la institutul de imunologie și căutându-l pe cercetătorul cu care discutasem despre doctorat, am dat de un alt chef de grup de cercetare, Rolf Kiessling, care mi-a spus că șeful de grup pe care-l căutam s-a mutat în Brazilia.